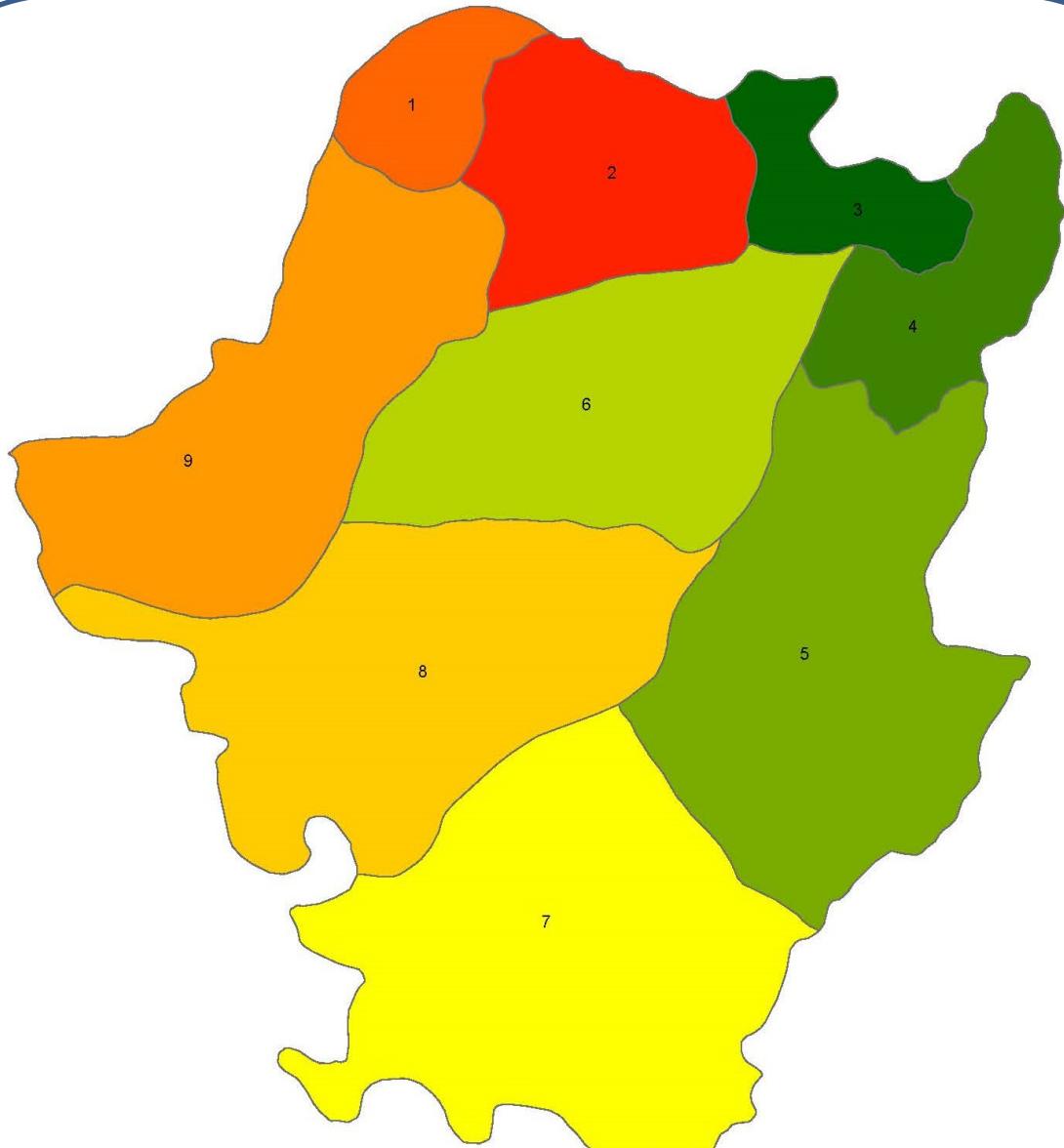

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन धुवाड गाविस

प्युठान
जिल्ला

तयार गर्ने :

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, धुवाड

तयार गरिएको मिति : २०७२/...../.....

विषयसूची

१. गा वि स को पार्श्वचित्र	९
१.१ गा वि स को परिचय	९
१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु	९
१.२.१ जनसंख्या	९
१.२.२ साक्षरता	२
१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाईको अवस्था	२
१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था	३
१.३.१ उपभोक्ता समिति	३
२. गा वि स को खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था	४
२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय	४
२.१.१ जलश्रोतहरुको विश्लेषण र यसका प्रकार	४
२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको वर्गीकरण	४
२.१.३ गूणस्तरका आधारमा मूहान	५
२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मूहान	५
२.१.५ श्रोतमा विवाद	५
२.२ खानेपानी	६
२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था	६
२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर	६
२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था	८
२.२.४ निर्माणधीन खानेपानी योजनाहरु :	१२
२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता	१४
२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था	१४
२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत शैचालय	१४
३.१ प्राक्कथन	१६
३.२ परिचय	१६
३.३ गा वि स वास योजनाको उद्देश्य	१७
३.४ विधि	१८
३.५ सिमितता	१८
३.६ गाविसको पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा	१८

अनुसूचि १ : टोल अनुसारको जातीगत आधारमा घरधुरी संख्या तथा खानेपानीको सुविधास्तर	२८
अनुसूचि २. गाविसमा भएका विद्यालयहरु तथा उपलब्ध सुविधा.....	३१
अनुसूचि ३ उप स्वास्थ्य चौकी स्तरको तथ्याङ्क	३२
अनुसूचि ४ पूर्ण सरसफाईको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना	३४
अनुसूचि ५: पानीको श्रोत सम्बन्धि सूचनाहरूको सारांश.....	३६
अनुसूचि ६ विद्यमान खानेपानी योजनाहरूको सूचना सम्बन्धि सारांश विवरण	३८
अनुसूचि ७ वडा स्तरमा तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको सूचि	४१
अनुसूचि ८ : गाविस स्तरिय अन्य तथ्यांकहरु	४४
अनुसूचि ९: पुर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरूको अवस्था.....	४६
अनुसूचि: १० : गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजना चक्र	४७
अनुसूचि: ११ धुवाङ्ग गाविसको वडा छुट्टिने नक्सा	४८
अनुसूचि १२ खानेपानी, सरसफाई तथा सरसफाई समन्वय समिति (VWASHCC) धुवाङ्ग.....	४९

अध्याय एक

१. गा.वि.स को पाश्वर्चित्र

१.१ गा.वि.स को परिचय

प्यूठान जिल्लाका ४२ वटा गाविसहरु मध्ये जिल्ला सदरमुकामबाट दक्षिण पुर्वमा रहेको धुवाड गाविस उत्तरतर्फ रस्पुरकोट र साविकको खैरा गा.वि.स., दक्षिणतर्फ दुङ्गेगढी र हंसपुर गा.वि.स पुर्वमा पकला गा.वि.स. र पश्चिममा रम्दी र तिराम गाविसको बीचमा अवस्थीत छ। २८° ०' देखि २८° २' उत्तरी अक्षांश र ८२° ५५' ०" देशान्तर बीचमा अवस्थित रहेको यो गाविस सदरमुकाम खलंगा वाट ६ कोषको दुरीमा रहेको छ। यो गाविस जिल्लाको राजनीतिक विभाजनमा क्षेत्र नं. १ तथा ईलाका नं. ५ मा पर्दछ। गाविसको कुल क्षेत्रफल ३५५२९९ हेक्टर रहेको छ। कुल क्षेत्रफलको ७८ प्रतिशत वन जंगल र भाडीले ढाकिएको छ, भने कुल क्षेत्रफलको ३२ प्रतिशत भाग खेतीयोग्य जमीन रहेको छ।

१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु

१.२.१ जनसंख्या

धुवाड गाविस जिल्लाको कम जनसंख्या भएको गाविस मध्ये पर्दछ। यस गाविसको जम्मा जनसंख्या २०६८ को जनगणना अनुसार घरधुरी ७०८ र जनसंख्या ३६२३ रहेकोमा नेपाली भाषा बोल्ने ३५७१ जना, गुरुङ भाषा बोल्ने ४६ जना र अन्य भाषा बोल्ने ६ जना छन् साथै औसत परिवार संख्या ५.१२ रहेको छ। यो गाविसमा मुख्य तया मगरहरुको वाहूल्यता रहेको छ भने क्षेत्री, गुरुङ, कामी, सार्कीहरुको वसोवास रहेको छ।

तालिका १ वडा अनुसार जातीगत रूपमा घरधुरी संख्या र जनसंख्या

वडा नं	घरधुरी संख्या	जनसंख्या		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	८४	१७१	२२८	३९९
२	१०२	१९६	२७०	४६६
३	१०३	२०५	३१४	५२०
४	१०१	१८३	२७५	४५८
५	५३	१४५	१६१	३०६
६	११	२४०	२६५	५०५
७	८२	२०६	२८०	४८६
८	४६	१३७	१४५	२८२
९	४६	९७	१०४	२०१
जम्मा	७०८	१५८०	२०४३	३६२३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

वडा नं	घरधुरी संख्या			जम्मा
	दलित	जनजाती	अन्य	
१	१०	९०	२	१०२
२	२१	९४	८	१२३
३	२३	८४	११	११८
४	१	९७	१७	११५
५	४	५३	३	६०
६	११	७४	३	८८
७	७	७६	०	८३
८	०	५१	०	५१
९	५	३४	१५	५४
जम्मा	८२	६५३	५९	७९४

श्रोत : फिल्ड अध्ययन २०१५

यस गाविसको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ । मुख्य गाविसको मुख्य वालीमा मकै, कोदो, गहुँ, धान, फापर आदि अन्नवाली हुन् । तरकारी बालीमा आलु, प्याज, टमाटर र हरियो सागपातहरु पर्दछन् । दलहन अन्तर्गत यहां उत्पादन हुने सिमी, केराउ, चना, बोडी उत्पादन हुने गर्दछन् । पशुपालनमा मुख्यत गाई, गोरु, भैंसी, बाखा आदि पाल्ने गर्दछन् । पेशागत दृष्टिले संलग्नता कृषिको भएपनि आम्दानीको दृष्टिले सबैभन्दा बढि आम्दानी बैदेशिक रोजगार क्षेत्रको देखिन्छ । गा. वि. स. बासीको सरदर प्रतिव्यक्ति आम्दानी जिल्लाका अन्य गा. वि. स. को तुलनामा न्युन छ भने जि.वि.स. पाश्वर्चित्र अनुसार गरिबी दर ३०.७८% रहेको छ ।

१.२.२ साक्षरता

२०६८ सालको जनगणना अनुसार पुरुष साक्षरता ८५.७२% महीला साक्षारता ६४.०९% जम्मा साक्षारता ७३.२२% देखिन्छ । गाविसमा १ मा. वि. १ नि.मा. वि. ४ वटा प्रा.वि., ३ वटा वाल विकास केन्द्रं र २ वटा प्रा. वि. स्तरका संस्थागत विद्यादय (बोडिङ) रहेको छन् । गाविसमा भएका विद्यालयहरुको अवस्था र उपलब्ध सुविधाको विवरण तलको तालिका नं २ मा दिईएको छ ।

तालिका.२ विद्यालय र उपलब्ध सुविधाहरू

विद्यालयस्तर	संख्या	विद्यार्थी संख्या	खानेपानी सुविधा भएका विद्यालय	खानेपानी र सरसफाई सुविधा भएका	छात्र,छात्राको अलग शौचालय भएका	शौचालय भित्र पानी उपलब्ध भएका
मा. वि.	१	२७३	१	१	१	०
नि.मा.वि.	१	१७९	१	१	१	०
प्रा.वि	४	४२७	०	०	४	०
संस्थागत	२	२६४	२	२	०	१

श्रोत : फिल्ड अध्ययन २०१५

१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाइको अवस्था

गाविसबासीहरुको उपचार विधि हेर्दा प्रारम्भिक उपचारका लागि धेरैजसो गाउँबासीहरु स्वास्थ्य संस्थामा जानेगर्दछन् । गाविसमै स्वास्थ्य सुविधा भएको कारण बालबालिका तथा महिलाको स्वास्थ्यको अवस्था पनि राम्रो देखिन्छ । नियमित खोप, परिवार नियोजन, मातृ तथा शिशुस्वास्थ्य जस्ता कार्यक्रमहरु स्थानिय स्वास्थ्य चौकीमै उपलब्ध छ । केहि घरमा शौचालय नभए पनि गाविसलाई खुला दिशा मुक्त गाविस घोषणा गरिएको छ ।

गाउँ स्तरिय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माण गर्ने सिलसिलामा स्थानिय स्वास्थ्य चौकी संग लिईएको तथ्यांक अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनीका बच्चाहरुको तौल मापनको आधारमा पोषणको अवस्था हेर्दा नयाँ २७९ जनामा २ जनाको न्युन र २७७ जनाको सामान्य रहेको तथा दोहोरिएका ५५० जनामा न्यन ४ र सामान्य ५४६ जनाको भएकोले कुपोषणको अवस्था न्युन देखिन्छ । भाडापछाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरु २५८ जनाको उप स्वास्थ्य चौकी र ग्रा.स्वा.का. बाट जनाको उपचार गरिएको थियो । सरसफाइको सूचक भनेर चर्पीलाई लिने गरिन्छ । यस गाविसमा मिति

२०६९ पौष २१ गते खुला दिशा मुक्त गाविस घोषणा गरिए पनि कुल ७९४ घरधुरी मध्ये १९ घरधुरीमा शौचालय नभएको पाईएको छ । जसलाई सहजिकरण गरि बनाउन सकिने देखिन्छ ।

१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था

यस गाविसमा खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूको अलावा विद्यालय, गाविसको कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि अतिरिक्त हुलाक कार्यालय र प्रहरी चौकी रहेका छन् ।

तालिका ३ गा वि स मा अवस्थित संस्था तथा उपलब्ध सुविधाहरू

संस्थाको नाम	अवस्थित वडा नं. र टोल	आफै भवन छ, छैन	शौचालय छ , छैन	प्रयोगमा छ , छैन	पानीको सुविधा छ, छैन	लैगिक मैत्री छ, छैन	भिन्न क्षमता मैत्री छ, छैन	हात धुने सावनको व्यवस्था छ, छैन	शौचालय को आकार र संख्या प्रयाप्त छ, छैन
गा. वि. स. कार्यालय	२ धुवाड	छैन	छ	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी	३ कैरन	छ	छ	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन
अतिरिक्त हुलाक	२ धुवाड	छैन	छ	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ
प्रहरी चौकी	३ कैरन	छैन	छ	छ	नजिकै बाट बोक्नुपर्ने	छैन	छैन	छ	छैन

१.३.१ उपभोक्ता समिति

यस गाविस भित्र संचालनमा रहेका १९ वटा खानेपानी योजनाहरू मध्ये १७ वटामा उपभोक्ता समिति अस्थित्वमा देखिन्छन् भने २ उपभोक्ता समितिको मात्र साधारण सभा भएको र जम्मा ८ वटा योजनामा मर्मत संभार कोषको व्यवस्था भएको पाईयो । उपभोक्ता समिति भएता पनि धेरैजसो सक्रिय छैनन् । मर्मत संभार कोष नभएको कारण मर्मत संभारका धेरैजसो कामहरू उपभोक्ताहरूले जनश्रमबाट गर्दछन् । भने कुनै सामाग्री खरिद गर्नुपर्दा तत्काल उठाउने गरेको अवस्था छ ।

२. गा.वि.स को खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

२.१ विद्यमान जलश्रोतको परिचय

२.१.१ जलश्रोतहरुको विश्लेषण र यसका प्रकार

यस गा.वि.स.मा जम्मा ५३ पानीका श्रोतहरु पहिचान गरिएका छन् । वडा अनुसार वितरणको हिसावले हेर्दा वडा नं. १ मा जम्मा १ वटा र सबैभन्दा बढि १२ वटा मुलहरु वडा नं ८ मा रहेको पाईयो । । समुदायले पहिचान गरेका पानीका श्रोतहरुको विस्तृत विवरण अनुसूची ५ मा दिइएको छ ।

तालिका ४ जलश्रोतहरुको वर्गिकरण

वडा नं	मुल	खोल्सी	खोला	नदी	अन्य	जम्मा
१	१	०	०	०	०	१
२	४	०	०	०	०	४
३	३	०	०	०	०	३
४	६	०	०	०	०	६
५	८	०	०	०	०	८
६	९	०	०	०	०	९
७	५	०	०	०	०	५
८	१२	०	०	०	०	१२
९	५	०	०	०	०	५
जम्मा	५३	०	०	०	०	५३

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०१५

२.१.२ क्षमताको आधारमा मूहानको वर्गिकरण

पहिचान भएका ५३ वटा श्रोतहरुको क्षमता मापन गरी विश्लेषण गर्दा २४ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा कम भएको, १८ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ देखि ०.५ लिटर प्रति सेकेण्ड, ६ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.५ देखि १ लिटर प्रति सेकेण्ड र ५ वटा श्रोतको क्षमता १ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा माथी रहेका छन् ।

तालिका ५ क्षमताको आधारमा जलश्रोतहरुको वर्गिकरण

वडा नं	०.१ भन्दा कम	०.१ - ०.५	०.५ - १	१ भन्दा बढि	जम्मा
१	०	१	०	०	१
२	२	१	०	१	४
३	२	१	०	०	३
४	१	३	१	१	६
५	४	१	१	२	८
६	५	२	१	१	९
७	३	१	१	०	५
८	६	५	१	०	१२

९	१	३	१	०	५
जम्मा	२४	१८	६	५	५३

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०१५

२.१.३ गुणस्तरका आधारमा मूहान

प्राविधिक विश्लेषणको धेरै महत्वपूर्ण कार्य पानीको गुणस्तर विश्लेषण गर्नु हो । तर पानीको गुणस्तर विश्लेषण मुहान अवस्थित रहेको स्थानको अवलोकन, श्रोतको वरिपरि रहेको वन, जंगल, सरसफाईपन, श्रोतको संरक्षण, हाल पानी उपयोगका चलनहरु, मुहानको वरिपरिका बस्तिहरु, दिसाको कारणबाट प्रदूषण हुनसक्ने संभावना र सडेगलेका सिनो आदिबाट गुणस्तरको विश्लेषण गरिएको छ ।

तालिका ६ गुणस्तरको आधारमा जलश्रोतहरुको वर्गीकरण

नं	वडा	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो	जम्मा
१	०	१	०	०	०	१
२	३	१	०	०	०	४
३	०	१	२	०	०	३
४	३	३	०	०	०	६
५	३	४	१	०	०	८
६	४	४	१	०	०	९
७	१	३	१	०	०	५
८	३	७	२	०	०	१२
९	१	४	०	०	०	५
जम्मा	१८	२८	७	०	०	५३

२.१.४ सम्भाव्य उपयोगका आधारमा मूहान

गा वि स मा पहिचान भएका जम्मा ५३ वटा पानीका श्रोतहरु मध्ये १९ वटा श्रोतहरु विद्यमान खानेपानी योजनाहरुमा र १३ वटा मुलहरुबाट पानी बोकेर लैजाने गरी प्रयोग भएका देखिन्छन् त्यस्तै गरि १२ वटा श्रोतहरु नयाँ खानेपानी योजनाहरुमा प्रस्तावित गर्न सक्ने सम्भावना रहेका छन् । अन्य श्रोतहरुको पनि भविष्यमा गएर खानेपानी, सरसफाई, उद्योग, सिंचाई, जलशक्ति, वातावरण तथा पर्यावरण आदिमा संभाव्य प्रयोग हुन सक्ने देखिन्छ ।

२.१.५ श्रोतमा विवाद

फिल्ड अध्ययनको समयमा स्थानिय समुदायको सहयोगमा गा वि स मा जम्मा ५३ पानीका श्रोतहरु पहिचान गरिएको थियो । श्रोत पहिचानको समयमा ती श्रोतहरुमा विवाद छ छैन भनि एकिन गरिएको थियो र विवाद कम गर्न योजनाहरुको छन्तौट गर्दा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृयालाई ध्यान दिइएको थियो ।

हाल कुनै श्रोतहरुमा विवाद नदेएखिए पनि भविष्यमा आयोजना निर्माण अथवा संचालन गर्दा श्रोतमा विवाद आएमा स्थानिय समुदायको सहभागितामा गा वि स स्तरमै छलफल गरी विवादको अन्त्य गरिने छ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

२.२ खानेपानी

२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

यस गाविसका जम्मा ७९४ घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त घरधुरी ६४३ अर्थात र सेवावाट बच्चित घरधुरी १५१ रहेको छ । टोल अनुसारको खानेपानीको सुविधास्तरको विवरण अनुसूची-१ मा दिइएको छ ।

तालिका ७ विद्यमानमा खानेपानीको उपलब्धता

वडा नं	जम्मा घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा पुगेका घरधुरी संख्या	खानेपानी सुविधा नपुगेका घरधुरी संख्या
१	१०२	१०१	१
२	१२३	१२०	३
३	११८	११८	०
४	११५	११३	२
५	६०	२४	३६
६	८८	०	८८
७	८३	८३	०
८	५१	४६	५
९	५४	३८	१६
जम्मा	७९४	६४३	१५१
प्रतिशत	१००	८०.९८	९९.०२

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०१५

२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर

धुवाङ गा वि स को विद्यमान खानेपानी सुविधास्तरको वर्गीकरण गर्दा ४७ वटा टोल मध्ये ६ वटा टोल को अवस्था राम्रो, ९ वटा टोलको अवस्था मध्यम स्तरको, २४ वटा टोलको अवस्था नराम्रो र ८ वटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ । यी टोलहरुलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ । सुविधास्तरको वर्गीकरण गर्दा निम्न बमोजिमका सुचकहरु प्रयोग गरिएको छ । टोल अनुसारको सुविधास्तर विस्तृत विवरण अनुसूची-१ मा देखाइएको छ ।

सेवास्तर विश्लेषण गर्ने सुचकहरू

सेवास्तर	पानी ओसार्ने लाग्ने औसत समय (मिनटमा)	परिमाण (लि. /व्य/दिन)	पानीको गुणस्तर	विश्वसनियता महिना/वर्ष	निरन्तरता (घंटा/दिन)
राम्रो (SL 1)	१५ मिनट सम्म	४५ वा सो भन्दा माथि	प्रदुषित नभएको	१२	६ वा सो भन्दा बढि
(तह २) स्वीकार्य	१६ देखि ३० मिनट सम्म	२५ देखि ४४ लि. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना भएमा	११	५ देखि ६ घंटा सम्म
(तह ३) नराम्रो	३१ देखि ४७ मि. सम्म	१५ देखि २४ ली. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना उच्च भएमा	१०	४ देखि ५ घंटा सम्म
(तह ४) धेरै नराम्रो	४७ मि. भन्दा माथि	१५ ली. भन्दा कम	वर्तमानमा प्रदुषण अवस्थामा रहेको	२ महिना भन्दा बढि	४ घंटा भन्दा कम

माथिको सुचकलाई आधार मानी वार्ड अनुसार टोलहरुको सुविधास्तर विश्लेषण गर्दा वडा नं. ५ का २ वटा टोल, वडा नं. ६ का सबै टोलहरु र वडा नं. ९ को १ टोलमामा सबै भन्दा बढी कठिनाई देखिन आउँछ, भने वडा नं ४ मा स्वीकार्य अवस्था तथा वडा नं. ५ का ४ वटा टोलहरु, वडा नं. २ र ७ को १/१ टोलमा पानीको प्रयाप्तता देखिएको छ।

तालिका ८ खानेपानी सुविधास्तर निर्धारण

वडा नं	टोल संख्या	राम्रो	स्वीकार्य	नराम्रो	धेरै नराम्रो	स्कोर
१	७	०	०	७	०	
२	७	१	०	५	१	
३	६	०	१	५	०	
४	३	०	३	०	०	
५	६	४	०	०	२	
६	४	०	०	०	४	
७	६	१	०	५	०	
८	५	०	४	१	०	
९	३	०	१	१	१	

जम्मा	४७	६	९	२४	८	
-------	----	---	---	----	---	--

श्रोत: फिल्ड सर्वेक्षण २०१५

२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरूको संचालन अवस्था

विद्यमान संचालनमा रहेका १९ वटा योजनाहरू मध्ये २ वटा योजनाको भौतिक अवस्था राम्रो छ भने ६ वटाको अवस्था नराम्रो र ११ वटाको अवस्था सन्तोषजनक भएपनि मर्मत सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ। यि योजनाहरूबाट ६४३ घरधुरी लाभान्वित भएका देखिन्छन्। हाल सञ्चालनमा रहेका १९ खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरू मध्ये १३ वटामा उपभोक्ता समिति भएपनि २ वटा उपभोक्ता समितिहरूको मात्र साधारणसभा बस्ने गरेको छ भने बाँकी उपभोक्ता समिति सकृद छैनन् र मर्मत संभार कार्यकर्ता पनि काम गरिरहेका देखिन्नन्। यी योजनाहरूलाई संचालन र मर्मत गर्न द वटाको मात्र सामान्य मर्मत संभार कोष रहेको पाइएपनि नियमित रूपमा उठ्ने गरेको देखिएन। हाल धेर थोर संचालनमा रहेका देखिएपनि निर्माण भएको २/३ वर्षमै त्यसको मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था देखिनु व्यवस्थापन पक्ष एकदमै कमजोर हुनुले हो। तालिका ९ मा विद्यमान योजनाहरूको नाम, प्रयोग भएको मुहान, समेटिएका घरधुरी संख्या, निर्माण वर्ष, सहयोगी निकाय उल्लेख छ। साराशं विवरण अनुसूची-६ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ९ विद्यमान खानेपानी योजनाको सुचारूपना, घरधुरी संख्या, निर्माण अवधि र सहयोगी निकाय

क्र सं	योजनाको नाम	प्रयोग भएको श्रोत	योजना को किसिम	वड १ नं.	घरधुरी संख्या	निर्माण वर्ष	सहयोगी निकाय	योजनाबाट प्राप्त सेवा	योजनाको भौतिक अवस्था	सूधार गर्नुपर्ने
१	बुलबुले खा.पा.	बुलबुलेखोला मूल	ग्रेभिटि	१	१०७	२०४९	बूटवल पावर कम्पनी	आंशिक रूपमाचले को	सन्तोषजनक	छ
२	उबोखोला खा.पा.	उबोखोला मूल	ग्रेभिटि	२	६८	२०५१	बूटवल पावर कम्पनी	आंशिक रूपमाचले को	नराम्रो	छ
३	स्वामीडाढा खा.पा.	उबोखोला मूल	ग्रेभिटि	२	३४	२०६९	गाविस	राम्रो	राम्रो	छैन
४	कयनखोला खा. पा.	कयनखोला तल्लो	ग्रेभिटि	२	१२	२०६९	गाविस	आंशिक रूपमाचले को	सन्तोषजनक	छ
५	कैरन खा.पा.	गोल्जाखोला मूल	ग्रेभिटि	३	११८	२०५०	बूटवल पावर कम्पनी	राम्रो	नराम्रो	छ
६	बेतनीखोला खा.पा.	ठूलोखोला र स्यानीसल्लेरी	ग्रेभिटि	४	७५	२०५२	बूटवल पावर कम्पनी	आंशिक रूपमाचले को	सन्तोषजनक	छ
७	चिदियारखा. पा	चिदियारम्मल	ग्रेभिटि	४	३८	२०६५	जे.डी.एम.पी.	राम्रो	सन्तोषजनक	छ

द	रिपाखोला खा.पा.	रिपाखोला मूल	ग्रेभिटि	५	२४	२०६ ५	गरीबी निवारण कोष	राम्रो	सन्तोषजन क	छ
९	तरुले खा.पा.	तरुले मूल	ग्रेभिटि	७	४३	२०६ ५	गरीबी निवारण कोष	मूल सर्नाले बन्द भएको	सन्तोषजन क	छ
१०	बराहगेल खा.पा.	बराहगेल मूल	ग्रेभिटि	७	४३	२०५ ५	जि.खा.पा.त था सरसफाई कार्यालय	आंशिक रूपमाचले को	सन्तोषजन क	छ
११	हिलेखोला खा.पा.	हिलेखोला मूल	ग्रेभिटि	७	१९	२०६ ४	गाविस	आंशिक रूपमाचले को	नराम्रो	छ
१२	चिसापानी खा.पा.	चिसापानी मूल	ग्रेभिटि	७	५	२०६ ५	गरीबी निवारण कोष	राम्रो	राम्रो	छ
१३	ओडवायखो ला खा.पा.	ओडवाय खोला मूल	ग्रेभिटि	७	१६	२०६ ७	गाविस	राम्रो	सन्तोषजन क	छ
१४	बेसारे खा.पा.	बेसारेखोल ा मूल	ग्रेभिटि	८	७	२०५ ६	गाविस	आंशिक रूपमाचले को	सन्तोषजन क	छ
१५	गेलखोला खा.पा.	गेलखोला	ग्रेभिटि	८	५	२०५ ९	गाविस	आंशिक रूपमाचले को	नराम्रो	छ
१६	घोरेबास खा.पा.	घोरेबास	ग्रेभिटि	८	२५	२०५ ९	गाविस	आंशिक रूपमाचले को	नराम्रो	छ
१७	भित्रीखोला खा.पा.	भित्रीखोला	ग्रेभिटि	८	९	२०५ ९	गाविस	राम्रो	सन्तोषजन क	
१८	चिसापानी तिघ्रापातल खा.पा.	चिसापानी मूल	ग्रेभिटि	९	२६	२०५ ६	जि.खा पा. तथा सरसफाई कार्यालय	आंशिक रूपमाचले को	नराम्रो	छ
१९	पाखापानी यारीखोला खा.पा.	ठूलोपधेरा मूल	ग्रेभिटि	९	१२	२०६ २	गाविस	राम्रो	सन्तोषजन क	छ

सबै विद्यमान योजनाहरुको पाइपलाईनमा चुना जम्ने समस्या नभएपनि केही ठाउमा पाईप खुल्ला देखिएका र केही ठाउमा चुहिएको पनि छ । तथापी पाईप काटिने, छिट्टै बिग्रने तथा पानी प्रदुषित हुने खतरा उच्च देखिन्छ, त्यसैले समयमा नै मर्मत संभार गर्न आवश्यक छ । तलको तालिका १० मा विद्यमान योजनाहरुबाट समेटिएका टोल र पाइपलाईनको अवस्था दर्शाउँछ ।

तालिका १० विद्यमान खानेपानी योजनाको सेवा क्षेत्र र पाइपलाईनको अवस्था

क्र. सं.	योजनाको नाम	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरुको नाम	पाइपलाईनमा चूनाजम्ने समस्या छ, छैन	पोलिथिन पाइप खूल्ला देखिएको छैन / केहिठाउमा / धेरै ठाउमा	पाइपलाईन चूहिएको छैन / केहि ठाउमा / धेरै ठाउमा
१	बूलबूले खा.पा.	डाडाटोल, सिरान, आलेटोल, पुल्चोक, पुजारीटोल, कोइलाखानी र खम्ची	छ	धेरै ठाउमा	केही ठाउमा
२	उबोखोला खा.पा.	टाकुरा, बगैचा, गोल्जानी र खोलापारीटोल	छैन	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा
३	स्वामीडाढा खा.पा.	स्वामीडाढा र उपल्लाटोल	छैन	केही ठाउमा	नचुहिएको
४	कयनखोला खा.पा.	खोलापारीटोल	छ	धेरै ठाउमा	केही ठाउमा
५	कैरन खा.पा.	तल्ला खण्ड, ठूलाघरे, टाकुरा, गोल्जनी, ठाँटी र उपल्ला खण्ड	छैन	केही ठाउमा	धेरै ठाउमा
६	बेतनीखोला खा.पा.	उपल्ला खण्ड र बीच खण्ड	छ	केही ठाउमा	केही ठाउमा
७	चिदियार खा.पा.	तल्ला खण्ड	छैन	केही ठाउमा	नचुहिएको
८	रिपाखोला खा.पा.	तल्लो टोल, पल्लाटोल, पुजाराटोल, उपल्लाटोल	छैन	केही ठाउमा	नचुहिएको
९	तरुले खा.पा	सन्सरे, शिरबारी, दहराडखोला	छ	केही ठाउमा	केही ठाउमा
१०	बराहगेल खा.पा.	सन्सरे, शिरबारी, दहराडखोला	छैन	केही ठाउमा	केही ठाउमा
११	हिलेखोला खा.पा.	अम्मरे	छ	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा
१२	चिसापानी खा.पा.	हापुरदोभान	छैन	केही ठाउमा	केही ठाउमा
१३	ओडवायखोला खा.पा.	हापुरखोला	छ	धेरै ठाउमा	केही ठाउमा

१४	बेसारे खा.पा.	छत्तिवनदमार उपल्लो र राताडाडा	छ	केही ठाउमा	नचुहिएको
१५	गेलखोला खा.पा.	लापेखोला	छ	धेरै ठाउमा	धेरै ठाउमा
१६	घोरेबास खा.पा.	छत्तिवनदमार	छैन	केही ठाउमा	धेरै ठाउमा
१७	भित्रीखोला खा.पा.		छ	केही ठाउमा	नचुहिएको
१८	चिसापानी तिघ्रापातल खा.पा.	तिघ्रापातल	छैन	केही ठाउमा	धेरै ठाउमा
१९	पाखापानी यारीखोला खा.पा.	यारीखोला	छ	केही ठाउमा	केही ठाउमा

विद्यमान १९ योजनाहरु मध्ये ४ वटा योजनाको निर्माण अवधि २० वर्ष माथि, ७ वटा योजनाको निर्माण अवधि १० देखि माथि १९ वर्ष र ८ वटा योजनाको निर्माण अवधि १० वर्ष भन्दा कम भएपनि २ वटा योजनामात्र ३ वर्ष पहिले अर्थात २०६९ मा बनेका देखिन्छ। त्यसैले धेरै संरचनाहरुको अवस्था मध्यम तथा नराम्रो छ। तलको तालिका ११ मा संरचनाहरुको अवस्था देखाईएको छ।

तालिका ११ खानेपानी संरचनाहरुको अवस्था

क्र.सं .	योजनाको नाम	ईन्टेक (संख्या) राम्रो/मध्यम/नरा म्रो	रिजर्भ्वाएर (संख्या) राम्रो/मध्यम/नरा म्रो	धारा (संख्या) राम्रो/मध्यम/नरा म्रो	अन्यसंरचना (संख्या) राम्रो/मध्यम/नरा म्रो
१	बूलबूले खा.पा.	१ मध्यम	१ राम्रो	१० मध्यम	DC १ नराम्रो
२	उबोखोला खा.पा.	१ नराम्रो	१ नराम्रो	१ नराम्रो	
३	स्वामीडाडा खा.पा.	१ राम्रो	१ राम्रो	५ राम्रो	
४	कयनखोला खा.पा.	१ राम्रो	१ मध्यम	३ मध्यम	
५	कैरन खा.पा.	१ नराम्रो	१ मध्यम	१३ नराम्रो	
६	बेतनीखोला खा.पा.	२ राम्रो	१ मध्यम	१७ नराम्रो	

७	चिदियार खा.पा.	१	राम्रो	१	मध्यम	६	राम्रो	
८	रिपाखोला खा.पा.	१	राम्रो	१	राम्रो	१	राम्रो	
९	तरुले खा.पा.	२	मध्यम	२	राम्रो	१०	राम्रो	DC १, BPT १ मध्यम
१०	बराहगेल खा.पा.	२	मध्यम	१	नराम्रो	१०	मध्यम	
११	हिलेखोला खा.पा.	१	मध्यम	१	नराम्रो	५	नराम्रो	
१२	चिसापानी खा.पा.	१	मध्यम	१	राम्रो	२	राम्रो	
१३	ओडवायखो ला खा.पा.	२	राम्रो	१	मध्यम	४	मध्यम	
१४	बेसारे खा.पा.	१	नराम्रो	१	मध्यम	२	नराम्रो	
१५	गेलखोला खा.पा.	१	मध्यम	१	मध्यम	३	नराम्रो	
१६	घोरेबास खा.पा.	१	नराम्रो	१	नराम्रो	३	नराम्रो	DC १ मध्यम
१७	भित्रीखोला खा.पा.	१	मध्यम	१	राम्रो	२	नराम्रो	
१८	चिसापानी तिघ्रापातल खा.पा.	१	नराम्रो	१	राम्रो	२	नराम्रो	
१९	पाखापानी यारीखोला खा.पा.	१	मध्यम	१	राम्रो	३	नराम्रो	

२.२.४ निर्माणधीन खानेपानी योजनाहरु :

धूवाड गाविसमा आ.ब. २०७१/०७२ मा मुलखोला खानेपानी तथा सरसफाई योजना धूवाड २ को निर्माण कार्य भैरहेको छ । विस्तृत विवरण तालिका नं. १२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १२ निर्माणधीन खानेपानी योजनाहरुको विवरण

गाविसको कोड : ५२००१८

गाविसको नाम : धूवाड

योजनाको विवरण

सि.नं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/RWH/PSI/Lifting /OHT Tubewell)	वार्ड नं.	जम्मा लाभान्वित घरधुरीहरू	योजनावाट लाभान्वित टोलहरूको नाम र संख्या
१	मुलखोला खा.पा. योजना	520018OW01	Gravity	१ २	१३६	खोलापारी, बगैँचा, टाकुरा, गोल्जानी, स्वामीडाँडा, उपल्ला टोला र खम्ची गरी ७ टोलहरू

सहयोगी निकाय	पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना		
योजना निर्माण शुरू भएको मिति	२०७१	योजना सम्पन्न हुने	२०७२ असार
श्रोतको नाम फारम नं. २.१ बाट)	मुल मूल	श्रोतको कोड (फारम नं. २.१ बाट)	52001802S02

लागत अनुमान अनुसार संरचना विवरण

संरचनाको नाम	जम्मा संख्या
ईन्टेक	१
रिजर्भायर ट्याक	२
ब्रेक प्रेशर ट्याक	१
धाराहरू	सार्वजनिक २९ र विद्यालयमा १ धारा
केवल क्रसिङ	१

टोल अनुसार खानेपानीले समेटेको क्षेत्र

टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी संख्या
खोलापारी	52001802C01	२३
बगैँचा	52001802C02	१४
टाकुरा	52001802C03	३४
गोल्जानी	52001802C04	९
स्वामीडाँडा	52001802C05	२०
उपल्लाटोला	52001802C06	१४
खम्ची	52001802C07/52001801C07	२१
जम्मा टोल संख्या :	५	१३६

२.३ सरसफाई तथा स्वच्छता

२.३.१ गा वि स को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

जम्मा ७९४ घरधुरी मध्ये ७२४ घरधुरीमा पक्की, ४७ घरधुरीमा बायोग्यास सहितका शौचालय, ७ घरधुरीमा कच्ची शौचालय भएका, शौचालय भएका सबै घरपरिवारले नै चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको तथ्यांकले देखाउँछ । घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने १४, घरधुरी, खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने १०९ घरधुरी, भाडा सुकाउने चाड भएको ३२२ घरधुरी, रहेका छन् भने घरभित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला विस्जनको लागि खाडल नबनाइ मलखादमा राख्ने गरेको पाइन्छ । यो तथ्यांकले वातावरणीय सरसफाईको अवस्था उत्साहजनक देखाउँछ, र यसलाई निरन्तरता दिन निकै प्रयत्न गर्नुपर्ने देखिन्छ । वार्डवाइज सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्थाबारे विस्तृत विवरण तालिका-१३ मा देखाईएको छ ।

तालिका १३ वार्डवाइज सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

वडा नं.	जम्मा घरधुरी संख्या	पक्कि चर्पी भएका घरधुरी	अस्था यी चर्पी भएका घरधुरी	बायोग्या स सहित चर्पी भएका घरधुरी	चर्पी नभए का घरधुरी	सधारिए को चुलो भएका घरधुरी	भाडा माभने प्लेटफर्म भएका घरधुरी	पानी शुद्धिकरण गरी खाने घरधुरी	हातधुने ठाउँ भएका घरधुरी	खेर गएको पानी उचित व्यवस्थापन गर्ने घरधुरी	भांडा सुकाउने चाङ्ग भएका घरधुरी
१	१०२	८६	३	१३	०	३२	११	७	६	२५	६४
२	१२३	१०९	१	११	२	११४	३	२	१	२२	५२
३	११८	११५	०	३	०	०	१	०	०	०	११६
४	११५	९५	०	२०	०	४४	४	४	३८	३८	४
५	६०	५९	१	०	०	५९	१	१	१	२४	३५
६	८८	७४	१	०	१३	६	१	०	०	०	७
७	८३	८३	०	०	०	६०	०	०	०	०	०
८	५१	४९	१	०	१	२२	४	०	०	०	०
९	५४	५४	०	०	०	११	४४	०	३९	०	४४
जम्मा	७९४	७२४	७	४७	१६	३४९	६९	१४	८५	१०९	३२२

२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत शौचालय

धुवाड गा वि स मा कुनैपनि सार्वजनिक सौचालय बनेका देखिएनन् । गा वि स मा अवस्थित स्वास्थ्यचौकी, प्रहरीचौकी गा.वि.स.र विद्यादयहरुमा शौचालयको प्रयोग भएको देखिन्छ । तर सबै शौचालयहरुमा

बोकेर पानी लैजानुपर्ने हुदाँ पानीको सुविधा र सावुन पानीले हात धुने व्यवस्था छैन । साथै सबै संस्थागत चर्पीहरु लैंगिक तथा भिन्न क्षमता मैत्री पनि छैनन् । गाविसमा कहीं पनि सार्वजनिक शौचालय छैनन् ।

अध्याय तिन

३. खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

३.१ प्राक्कथन

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (VDC WASH Plan) तयार प्रकृया नेपालको राष्ट्रिय सरसफाई गुरु योजना २०६८ को मर्मअनुसार तय गरिएको छ। यो वास योजना तयार गर्दा मध्य तथा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विगत वर्षहरूमा गाविस स्तरीय जलस्रोत उपयोग गुरु योजना तयार गर्दाका उत्तम अभ्यास र सिकाइहरूलाई समाविष्ट गरिएको छ। यस्का साथै पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना पहिलो चरणमा गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गर्दा अपनाइएका विधिहरूलाई समेत समावेश गरी तयार गरिएको छ।

पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना दोस्रो चरणले कार्यक्रम लागु भएका गाविसहरूलाई समावेशी तथा वृहत गाविस स्तरीय वास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नका लागि यो 'गाविस वास योजना तर्जुमा गरिएको छ। यसको क्षेत्रलाई विस्तार गरी सरसफाईमात्र अथवा खानेपानी योजनामात्र नभइ गाविसको समष्टिगतरूपमा एकिकृत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना जुन सबै वडाहरू, टोलहरूलाई समेटेर मानव अधिकारमा आधारित वास कार्यक्रमलाई ध्यानमा राखेर तयार गरिएको छ। यसमा पानी सुरक्षा योजना, प्रकोप न्यूनीकरण तथा वातावरणीय परिवर्तन जस्ता सवालहरूलाई समेत समावेश गरिएको छ।

३.२ परिचय

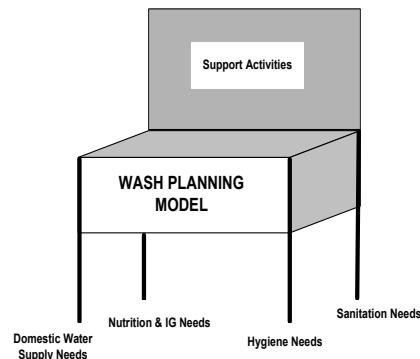
गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरु मानिसका अधिकार हुन्। खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासले व्यक्तिको स्वास्थ्य र स्वस्थ कामदारहरूमा सकारात्मक असर पार्दछ भने अन्य उत्पादनशील क्षेत्रको विकासमा मद्दत पुऱ्याउँदछ। सुरक्षित खानेपानी र स्वच्छताको राम्रो बानीले क्रमशः पानीजन्य रोगको नियन्त्रण र उक्त रोगको उपचारका लागि लाग्ने खर्चमा समेत कमी ल्याउँदछ। ग्रामीण क्षेत्रमा धेरैजसो रोगहरू दुषित खानेपानी र न्यून सरसफाईको कारणले गर्दा लाग्ने गर्दछन्।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०६२ अनुसार सम्पूर्ण जनतालाई २०१७ ई.सं. सम्ममा खानेपानी र सरसफाईका सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ। खानेपानी र सरसफाईमा नेपाल सरकारका तर्फबाट हुने लगानी तथा पहुँचको लक्ष्य २०१७ प्रमुख रूपमा बीस बर्षे रणनीती र राष्ट्रिय खानेपानी योजना (२०१२-२०१७) द्वारा निर्देशित रहेको छ। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले स्थानीय (अधिकारवाला र कार्यालयहरु) पदाधिकारीहरूलाई बढीभन्दा बढी जिम्मेवारी सुम्पिएर विकेन्द्रिकरणलाई अझ बलियो बनाउन खोजेको छ। गाविस वास योजनाले गाविसलाई उक्त लक्ष्य हासिल गर्नको लागि निर्देशन र मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ। समुदाय, वार्ड, गाविस र जिल्लालाई खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा गर्नु वास

कार्यक्रमको पहिलो र प्रमुख लक्ष्य हो र उत्त क्षेत्रलाई सरसफाई र स्वच्छताको आनीबानीमा पूर्ण परिवर्तन गराउनु अन्तिम लक्ष्य हो ।

गाविस वास योजना खानेपानी तथा सरसफाईको माग र आपूर्तिको बैज्ञानिक विधि र सामुदायिक सहभागिता द्वारा यसको प्रभावकारी उपयोग गरी खानेपानी योजनाहरूको कार्यान्वयनको आधारमा उत्तम नितिजा प्राप्त गर्नको लागि वनाइने उपयुक्त योजना हो । गाविस वास योजना सहभागितात्मक, तलदेखि माथिल्लो तहसम्म जाने र आंशिक माथिबाट तल भर्ने योजना प्रक्रियाको उपज हो ।

वास योजना साधारण कुर्सी विधिसंग तुलना गरिएको छ, जसमा चारवटा खुट्टाहरु र पछाडिको भागको प्रयोग गरिएको छ । सबै चारवटै खुट्टाहरुको छुट्टाछुट्टे अर्थ र फरक दृष्टिकोण रहेको छ । पहिलो खुट्टाले घरायसी खानेपानी आपूर्तिलाई जनाउँछ, भने त्यस्तैगरी दोस्रोले स्वच्छतालाई, तेस्रोले सरसफाईलाई र चौथोले पोषण तथा आयआर्जन लाई जनाउँछ, र पछाडिको भागले यसका सहायक क्रियाकलापहरूलाई जनाउँछ ।

३.३ गा वि स वास योजनाको उद्देश्य

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माणको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ को दफा (६५) अनुरूप प्रत्येक स्थानिय निकाय लाई आफ्नो सिमाक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यवस्थित र दीगो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना तयार गरि कार्यान्वयनमा लैजानु नै हो । यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरु निम्न वर्णनमा रहेका छन् ।

- गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाई सुविधा उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्तरी गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकिकरण गर्ने र सोही वर्णनमा स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- गाविसको पूर्ण सरसफाईको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोही वर्णनमा कार्यक्रमहरु तय गर्ने,

- जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरूको वारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ।

३.४ विधि

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माण कार्यको लागि निम्न वमोजिमको विधि तथा क्रियाकलापहरु गरिएको थियो ।

तालिका नं. १४ वास योजना निर्माणको विधि तथा क्रियाकलापहरु

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयाबधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य ।	३ दिन	जिल्ला स्तरमा
२	गाविसस्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	१ दिन	गाविस स्तरमा
३	वडास्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	१ दिन	वडा स्तरमा
४	महिला र दलितको आत्मविश्वास अभिवृद्धि तालिम	२ दिन	गाविस स्तरमा
५	वाश समन्वय समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालीम सञ्चालन	२ दिन	गाविस स्तरमा
६	सामाजिक तथा प्राविधिक अध्ययन	१८ दिन	गाविस स्तरमा
७	वडास्तरीय आवश्यकता पहिचान, लेखाजोखा तथा वडास्तरीय योजना तर्जुमा	१९ दिन	वडा स्तरमा
८	गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी	२ दिन	गाविस स्तरमा
९	मस्यौदा वाश योजना तयारी तथा लेखन	१० दिन	
१०	गाविस र VWASHCC मा वाश योजना प्रस्तुती तथा पारित र गाउँ परिषदबाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा
११	वाश योजना गाउँ परिषदबाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरुमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बाँकी क्रियाकलापहरु सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति, VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र वास योजना कार्यको अगुवाई गाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक परामर्शदाता उपलब्ध गराएको थियो ।

३.५ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्नि पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरु रहेछन्।

- अपर्फट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरुको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्को सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासनको अभाव
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- भौगोलिक बिकटता
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरुको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरुको दूरदृष्टि

३.६ गाविसको पञ्चबर्षीय योजना तर्जुमा

३.६.१ खानेपानी

वडास्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकताक्रम तोकिएका ३२ योजनाहरु मध्येबाट गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा बैठकबाट ती आयोजनाहरु प्राथमिकिकरण गरिएका छन्। गाविस स्तरिय योजना तर्जुमा बैठकबाट प्राथमिकिकरण गरिएका योजनाहरुको विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ।

तालिका १५ गा वि स स्तरिय खानेपानीको पाँच वर्षीय योजना तर्जुमा

संक्षिप्त संख्या	योजनाको नाम	योजनाको कोड	व डा नं.	योजना को किसिम नयाँ/ मर्मत	प्रणा ली	लाभान्वित घरधूरी संख्या	लाभान्वित टोलहरु	श्रोतको नाम	सेवा नपुगे का घरधुरी
१	बेतनीखोला लिफ्ट खा.पा. /घैटो निर्माण	520018PW 11	५, ६ र ९	नयाँ	लिफ्ट	१३७ र ३८ अस्थायी घरधूरी	साउनेखोला, हिल्थरी, महोखोरी, लिपिकोट, तिल्केनी, काफलबुटा, शिखे, तिघापातल	बेतनी खोला	१३७
२	तरुलेखोला तल्लो खा.पा.	520018PW 20	७	नयाँ	ग्रेबि टी	६४	शिरबारी, हापुरखोला, सन्सरे, दहराडुखोला	तरुले खोला	०
३	मैनारीखोला तल्लो खा.पा.	520018PW 25	८	नयाँ	ग्रेबि टी	५१	छत्तिवनखोला, राता डाढा, छत्तिवन दमार, लापे	मैनारी खोला तल्लो	५

४	पधेराखोला यारीखोला छाप खा.पा.	520018PW 01	१ र ९	नयाँ	ग्रेबि टी	११०	यारीखोला, कोइलाखानी डाडाटोल,सिरान, पुल्वोक, खम्च,आले पुजारीटोल	पधेराखोला	४
५	कैरन गोल्जाखोल ा खा.पा.	520018PW 03	३	नयाँ	ग्रेबि टी	११८	तल्लाखण्ड, ठूलाघरे, टाकुरा, गोल्जारटोल, ठाँटीटोल, उपल्लाखण्ड	गोल्जा खोला	०
६	नयाँचरनफे दी हर्नाघाट खा.पा.	520018PW 06	४	नयाँ	ग्रेबि टी	११५	तल्लाखण्ड, बीचखण्ड, उपल्लाखण्ड	नयाँचरन फेदी (करझेगैरा)	२
७	चिसापानी तिघ्रापातल खा.पा.	520018PW 30	९	नयाँ	ग्रेबि टी	२६	तिघ्रापातल	चिसापानी	०
८	बराहगेल खा.पा.	520018PW 21	७	मर्मत	ग्रेबि टी	३८	सन्सरे, शिरबारी, हापुरखोला	बराहगेल	०
९	हिलेखोला खा.पा	520018PW 22	७	मर्मत	ग्रेबि टी	१९	अम्मरे	हिलेखोला	०
१०	चिसापानी खा.पा.	520018PW 23	७	मर्मत	ग्रेबि टी	५	हापुरदोभान	चिसापानी	०
११	जुकेखोला कैरन तल्ला खण्ड खा.पा.	520018PW 04	३	नयाँ	ग्रेबि टी	२१	तल्लाखण्ड	जुकेखोला	०
१२	रिपाखोला खा.पा.	520018PW 12	५	मर्मत	ग्रेबि टी	२४	तल्लाटोल, पल्लाटोल, पुजाराटोल, उपल्लाटोल	रिपाखोला	०
१३	गोल्जाखोल ा तल्लो खा. पा.	520018PW 07	४	नयाँ	ग्रेबि टी	३८	तल्लाखण्ड	गोल्जाखोलात ल्लो	०
१४	ठूलापधेरा खा.पा. ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 13	५	नयाँ	कुवा	३६	साउनेपानी हिल्थरी	ठूलापधेरा	३६
१५	मैनारीखोल ा ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 15	६	नयाँ	कुवा	४१	महपोखरी काफलबुटा	मैनारी खोलाखा	४१
१६	तिनेखोला	520018PW 16	६	नयाँ	कुवा	९	तिल्केनी	तिनेखोला	९

	ट्याङ्गी निर्माण								
१ ७	कुडापानी ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 17	६	नयाँ	कुवा	१५	तिल्केनी	कुडापानी	१५
१ ८	लिपिकोट ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 18	६	नयाँ	कुवा	१३	लिपिकोट	लिपिकोट पधंरा	१३
१ ९	पाखापानी यारीखोला	520018PW 31	९	मर्मत, बिस्तार	ग्रेबि टी	१५	यारीखोला	पाखापानी मुल	३
२ ०	पांकुरीबुटा	520018PW 26	८	नयाँ	ग्रेबि टी	३	हापुरखोला	पाकुरीबुटा	३
२ १	चिदियार खा.पा.	520018PW 08	४	मर्मत	ग्रेबि टी	३८	तल्लाखण्ड	चिदियार	०
२ २	जुरेढुङ्गा खा.पा.	520018PW 05	३	नयाँ	ग्रेबि टी	३२	तल्लाखण्ड	जुरेढुङ्गा	०
२ ३	गासेपानी ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 14	५	नयाँ	ट्याङ्गी	अस्थायी बसोबा स	सिरुडाडा	गासेपानी	०
२ ४	बेतनीखोला खा.पा.	520018PW 07	४	पुनः निर्माण	ग्रेबि टी	११५	तल्ला खण्ड, बीच खण्ड र उपल्ला खण्ड	बेतनी खोला	०
२ ५	हलाकाटे खा.पा.	520018PW 24	७	मर्मत	ग्रेबि टी	११	सन्सरे	हलाकाटे	०
२ ६	गौजेखोला उकाली फेदी खा.पा.	520018PW 27	८	नयाँ	ग्रेबि टी	२२	छत्तिवनदमार	गौजेखोला उकाली फेदी	०
२ ७	घोरेबासखा .पा	520018PW 28	८	मर्मत	ग्रेबि टी	२२	छत्तिवनदमार	घोरेबास	०
२ ८	बुलबुलेखो ला खा.पा.	520018PW 02	१	पुनः निर्माण	ग्रेबि टी	१०७	डाडाटोल, सिरान, आले टोल, पुल्चोक, पुजारी टोल, कोइलाखानी र खम्ची	बुलबुले खोला मूल	९
२ ९	कुरकुरे खा.पा.	520018PW 29	८	नयाँ	ग्रेबि टी	१६	छत्तिवन र लापे	कुरकुरे	०
३ ०	गोगनपानी ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 19	६	पुनः निर्माण	कुवा	४१	महपोखरी, काफलबुटा	गोगनपानी	४१
३१	चिदीखोला ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 09	४	नया	ट्याङ्गी	७५	तल्ला खण्ड, बीच खण्ड	चिदीखोला	०

३ २	स्यानी सल्लेरी खा.पा.	520018PW 10	४	नया ग्रेबि टी	११५	तल्ला खण्ड, बीच खण्ड र उपल्ला खण्ड	स्यानी सल्लेरी	२
--------	-----------------------------	----------------	---	---------------------	-----	--	----------------	---

३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रूपमा अगाडि बढाई आधारभूत सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु अबको मुख्य दायित्व हुन आउँछ । घोषणाको समयसम्म आउँदा गर्न इच्छा भएपनि गर्न बाँकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरु, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा थाति रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको सुविधामा पहुँच तथा पूर्ण सरसफाई अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चाहना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तर्जुमा, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई योजनाको आवश्यकता महशुस गरी निम्नानुसारका कृयाकलापहरु सम्पन्न गर्ने योजना तयार गरिएको छ । विस्तृत कार्ययोजना अनुसुचि ४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

- १) प्रत्येक वडामा पूर्ण सरसफाई सम्बन्धि जानकारीमुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- २) प्रत्येक वडामा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिको गठनगरी परिचालन गर्ने ।
- ३) पूर्ण सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु वडागत रूपमा वि.सं. २०७२ चैत्र मसान्त सम्ममा पुरा गर्ने ।
- ४) VWASHCC लाई सक्रिय बनाउने, नियमित बैठक बस्ने, हरेक बैठकमा प्रगति विवरण र तथ्याङ्क संकलन गरी सोही आधारमा कार्ययोजना बनाई काम गर्ने ।
- ५) वि.स. २०७३ चैत्र मसान्त सम्ममा गाविसलाई नै पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।
- ६) गा. वि. स. भित्र रहेका सबै सामाजिक संघ संस्थाहरु, विद्यालयहरु तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा चर्पीको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने ।
- ७) गाविसमा भएका सार्वजनिक, संस्थागत तथा विद्यालय शौचालयहरुलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रूपमा सुधार गर्ने ।
- ८) गाँउ वस्ती, टोल, वडा, विद्यालयहरुले पूर्ण सरसफाई अभियान सफल पार्ने कार्य योजना सहित सक्रिय रूपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- ९) गाविसमा संचालन गरिने सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाई कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रूपमा संचालन गर्ने ।

यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ संस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारावालाहरुको भेलावाट निर्णय गर्ने ।

११) सरसफाई तथा स्वच्छता र शौचालय सम्बन्धी सामाग्री सजिलैसँगै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्न व्यवसायीहरूसँग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, हर्पिंक, बकेट, जग, ट्वाइलेट ब्रस, सावुन, टुथपेस्ट, ब्रस, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिड. तथा प्यान वनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।

१२) भिवाससिसिसँग समन्वय गरि सम्बन्धीत बडाका बडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाई कार्ड वितरण गर्ने । पूर्ण सरसफाई भएपछि पूर्ण सरसफाईको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स.मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आउँदा घरमा पूर्ण सरसफाईको सूचक पुरा भए नभए वा कति वटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरूलाई गा.वि.स. वाट दिईने सेवा सुविधा तथा सिफारिसहरु बन्देज गर्ने ।

१३) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाई डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाई सम्बन्ध जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरुमा सरसफाई टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

१४) पूर्ण सरसफाई घोषणाको लागि गाउँ, टोल, वडाहरु वीच प्रतिस्पर्धा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा.वि.स स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन:

गाविसमा पूर्ण सरसफाईको अभियान प्रभावकारी रूपले संचालन तथा सफल वनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरुको तहवाट अनुगमन गरिने छ । गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति वनाउने छ र सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नका लागि विधिहरु निर्धारण गरि व्यक्तिगत, घरायसी तथा संस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाईका सूचकहरु पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ ।

३.६.४ पूर्ण सरसफाई पश्चातको क्रियाकलापहरु:

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चातको लक्ष घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिई पूर्ण सरसफाईयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र घोषणा पश्चात पनि सरसफाई तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाईलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रूपमा नभएको अन्य सरसफाई तथा स्वच्छताको

क्रियाकलापलाई समेट्दै वातावरण मैत्री सरसफाई तथा स्वच्छता र अर्ध शहरमुखी विशेषताका सरसफाई तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शैचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरवाट आफैले मल बनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिक्री वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पीक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरूको संरक्षण, प्लाष्टिक भोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाई सामाग्रीको व्यवस्थापन, ढलको व्यवस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरु अगाडि बढाइने छ ।

३.६.५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना

जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद जोखिमका हिसाबले यो गा.वि.स. मध्यम जोखिममा रहेको र Vulnerability rank 1.818 मानिन्छ । यस गाविसमा विगतमा घटेका विपद सम्बन्धि घटनाहरु तालिका नं. १७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १६ वडा अनुसार विगतको विपद अनुभव

वडा नं.	वर्ष	जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट परेको असर	स्थानीयको दृष्टिकोण तथा बुझाई
१	२०७०	बढी वर्षाको कारण पानीको मुहान दबिएको	पानीको मुहान दबिएको कारण खानेपानी अवरुद्ध भएको	वातावरण तथा जनजीवनमा नराम्रो असर पारेको
३	२०६४/०६५	स्थानीय डम्फुखोला गाउँमा पसेको	नजिकैका समुदायलाई विचल्ली पारेको	वनजंगलको फडानी तथा भलको उचित व्यवस्थापन नहुदाँ ठाडो खोल्सा गाउँमा पसेको
३	२०७२	ठूलोपधेंरामा पहिरो गै सानो पधेंरा पुरिएको	गाईबस्तुलाई पानी खुवाउन समस्या परेको	वृक्षारोपण नभएको
७	२०७०	पानी द्याङ्गी पहिरोले पुरेको	पानी द्याङ्गी पुरिएको कारण खानेपानी अवरुद्ध भएको	भूक्षय, वन विनास

तालिका नं. १७ भविष्यमा हुनसक्ने प्रकोपको लेखाजोखा

जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा	जोखिमबाट प्रभावित समुदाय तथा उपभोक्ताहरु	जोखिमबाट प्रभावको अवस्था (धेरै उच्च-४,	सम्बन्धित विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरणका विकल्पहरु
-------	--	--	--	---

	जोखिमबाट परेको असर		उच्च-३, मध्यम-२ र न्युन-१)	
ठाडो खोल्सामा बाढी	पानीको मुल पुर्न सक्ने	वडा नं ४ का बस्तीहरु	२	बृक्षारोपण, भलको उचित व्यवस्थापन
ठाडो खोल्सामा बाढी	पहिराले बारी झार्ने	वडा नं २ को स्वामीडाडा टोल	३	बृक्षारोपण, पानीको उचित व्यवस्थापन
मोटरबाटोमा पहिरो जानसक्ने	मोटरबाटोमा पहिरो आई पानीको मुहान पुर्ने	वडा नं ५ को गोल्जा बस्ती	२	मोटरबाटोमा चेक इयाम बाध्नुपर्ने
ठाडो खोल्सामा बाढी	पानीको मुल पुर्न सक्ने	वडा नं ५ का छत्तिवनदमार, गैरी घाट, राताडाडाटोलहरु र प्रा.वि.को खानेपानीमा असर	२	तारजाली लगाई खोल्सालाई अन्यत्र तर्काउनुपर्ने

तालिका नं १८ जलवायू परिवर्तन अनुकूलन कार्य योजना

प्राथमिकता क्रम	सृजित मुख्य खतराहरु (प्रकोपहरु)	जोखिममा रहेका जिविकोपार्जनका साधनहरु	अनुकूलन उपायहरु	जोखिममा रहेका क्षेत्र
१	पहिरो	घर, खेतिपाती, पानीका मुहान, बाटोघाटो	बृक्षारोपण, वायो इन्जिनियरिङ, चेक वाल	वार्ड १ देखि ९ सम्मका टोलहरु
२	पानीका मुहान सुख्दै जानु, सुख्खा, खडेरी	पुराना पोखरीहरु, पानीका मुहानहरु	पुराना पोखरीहरुको संरक्षण, पूर्नभरण पोखरी निर्माण, श्रोत संरक्षण	सबै वडा

तालिका १९ गा वि स को एक बर्षे कार्य योजना

गाविस स्तरिय प्राथमिकता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/RWH /Lifting/PSI)	वडा नं.	लाभान्वित टोल हरुको नाम	जम्मा लाभान्वित घरधुरी

२	तरुलेखोला खा.पा.योजना	520030PW20	Gravity	७	सन्सरे,शिरबारी, हापूरखोला, दहराडखोला	६४
१	बनाउन बाकी घरधूरीमा पक्की चर्पी निर्माण			१,२,५,६रट		२३
२	पुर्ण सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु बडागत रूपमा पूरा गर्ने			सबै		
३	गाविसलाइ नै पुर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा			सबै		

३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु

गा वि स मा प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरु र सरसफाईको अवस्थामा सुधार गर्नको लागि गाविसको आफै श्रोत मात्रले सम्भव हुदैन सक्छ, त्यस्का लागि बाह्य सहयोगी निकायहरुको खोजी तथा पहिचान गर्न जरूरी हुने भएकोले त्यस्ता केही सम्भावित सहयोगी निकायहरु तल उल्लेख गरिएको छ ।

- पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना ।
- जिल्ला विकास समिति, प्यूठान ।
- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, प्यूठान ।
- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, प्यूठान ।
- स्थानिय गैर सरकारी संस्थाहरु
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु ।
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरु ।

अनुसूचिहरु :

अनुसूचि १ : टोल अनुसारको जातीगत आधारमा घरधुरी संख्या तथा खानेपानीको सुविधास्तर

क्र.स ा नं	वड ा नं	टोलको नाम	टोलको कोड	दलि त	जनजा ती	अन्य	जम्मा घरधु री संख्या	खानेपा नी सुविधा पुगेको घरधुरी संख्या	खानेपा नी सुविधा स्तर	खानेपा नी सुविधा नपुगेको घरधुरी संख्या
१	१	डाढा टोल	52001801C 01	१०	६	०	१६	१५	३	१
२		सिरान टोल	52001801C 02	०	१६	१	१७	१७	३	०
३		आले टोल	52001801C 03	०	२२	०	२२	२२	३	०
४		पुल्चोक टोल	52001801C 04	०	१२	१	१३	१३	३	०
५		पुजारी टोल	52001801C 05	०	११	०	११	११	३	०
६		कोइलाखान ा	52001801C 06	०	८	०	८	८	३	०
७		खम्ची टोल	52001801C 07	०	१५	०	१५	१५	३	०
		जम्मा		१०	१०	२	१०२	१०१	-	१
१	२	खोलापारी	52001802C 01	२	२१	०	२३	२३	४	०
२		बर्गैचा	52001802C 02	५	९	०	१४	१४	४	०
३		टाकुरा	52001802C 03	१२	२२	०	३४	३४	४	०
४		गोल्जानी	52001802C 04	०	९	०	९	९	४	०
५		स्वामीडाँडा	52001802C 05	१	१९	०	२०	२०	२	०
६		उपल्लाटोल	52001802C 06	१	८	८	१७	१४	२	३
७		खम्ची	52001802C 07	०	६	०	६	६	३	०
		जम्मा		२१	१४	८	१२३	१२०	-	३
१	३	तल्ला खण्ड	52001803C 01	०	२१	११	३२	३२	३	०
२		ठूलाघरे	52001803C 02	१२	११	०	२३	२३	३	०

३		टाकुरा	52001803C 03	३	१४	०	१७	१७	३	०
४		गोल्जार	52001803C 04	६	२	०	८	८	३	०
५		ठाँटी	52001803C 05	२	१०	०	१२	१२	३	०
६		उपल्ला खण्ड (ठिकारा)	52001803C 06	०	२६	०	२६	२६	३	०
		जम्मा		२३	८४	११	११८	११८	-	०
१	४	उपल्ला खण्ड	52001804C 01	१	३४	४	३९	३७	२	२
२		बिच खण्ड	52001804C 02	०	२७	११	३८	३८	२	०
३		तल्ला खण्ड	52001804C 03	०	३६	२	३८	३८	२	०
		जम्मा		१	९७	१७	११५	११३	-	२
१	५	तल्ला टोल	52001805C 01	०	५	०	५	५	१	०
२		पल्ला टोल	52001805C 02	०	७	०	७	७	१	०
३		पुजारीटोल	52001805C 03	०	४	०	४	४	१	०
४		उपल्लाटोल	52001805C 04	०	८	०	८	८	१	०
५		साउनेखोल ा	52001805C 05	४	१२	३	१९	०	४	१९
६		हिल्थरी	52001805C 06	०	१७	०	१७	०	४	१७
		जम्मा		४	५३	३	६०	२४	-	३६
१	६	महपोखरी	52001806C 01	२	२४	०	२६	०	४	२६
२		काफलबुटा	52001806C 02	७	८	०	१५	०	४	१५
३		लिपिकोट	52001806C 03	२	१८	३	२३	०	४	२३
४		तिल्केनी	52001806C 04	०	२४	०	२४	०	४	२४
		जम्मा		११	७४	३	८८	०	-	८८
१	७	सन्सरे	52001807C 01	०	११	०	११	११	३	०
२		हापुरखोला	52001807C 02	२	१४	०	१६	१६	३	०

३		शिरबारी	52001807C 03	२	२०	०	२२	२२	३	०
४		अम्मरे	52001807C 04	३	१६	०	१९	१९	३	०
५		दह राडखोला	52001807C 05	०	१०	०	१०	१०	३	०
६		हापुरदेभा न	52001807C 06	०	५	०	५	५	१	०
		जम्मा	52001808C 01	७	७६	०	८३	८३	-	०
१	८	लापेखोला	52001808C 01	०	५	०	५	५	२	०
२		छत्तीवन	52001808C 02	०	११	०	११	९	२	२
३		हापुरखोला	52001808C 03	०	३	०	३	०	३	३
४		राताडाँडा	52001808C 04	०	४	०	४	४	२	०
५		छत्तीवनदम पर	52001808C 05	०	२८	०	२८	२८	२	०
		जम्मा		०	५१	०	५१	४६	-	५
१	९	यारीखोला	52001809C 01	०	०	१५	१५	१२	१	३
२		शिखे	52001809C 02	०	१०	०	१०	०	४	१०
३		तिघापाता ल	52001809C 03	५	२४	०	२९	२६	२	३
		जम्मा		५	३४	१५	५४	३८	-	१६
गा.वि.स.को कुल जम्मा				८२	६५३	५९	७९४	६४३		१५१

जम्मा टोल संख्या : ४७

अनुसूचि २. गाविसमा भएका विद्यालयहरु तथा उपलब्ध सुविधा

क्र. सं.	विद्यालयको नाम	अवस्थित स्थान		विद्यालय को किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, अन्य)	विद्यालयको स्तर (बा.वि.केन्द्र, प्रा.वि.,नि.मा.टि.व., मा.वि.,उ.मा.टि.व./ क्याम्पस	जम्मा विद्यार्थीसंख्या	विद्यालय को हाताभित्र खानेपानी को सुविधाछ, छैन	शौचालय छ, छैन, प्रयोगमा भएको र प्रयाप्त छ, छैन	फोहोर फाल्ले खाडल छ, छैन	साबुन को व्यवस्था छ, छैन (बाहिर वा नजिकै)
		वडा न.	टोलको नाम							
१	पद्मोदय मा.वि.	२	धुवाड	सामुदायिक	मा.वि.	२७३	छ	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छ	नजिकै
२	जनकल्याण नि.मा.वि.	४	हर्नाधाट	सामुदायिक	नि.मा.वि.	१७९	छ	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छ	बाहिर
३	वालशिक्षा प्रा.वि.	३	कैरन	सामुदायिक	प्रा.वि.	९९	छ	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन	नजिकै
४	समाजकल्याण प्रा.वि.	६	तिल्के नी	सामुदायिक	प्रा.वि.	११३	छैन	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन	छैन
५	कालिका प्रा.वि.	७	शिरबारी	सामुदायिक	प्रा.वि.	१५५	छ	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छ	छैन
६	बुद्ध प्रा.वि.वा.वि.के.सहित)	८	छत्तिवन दमार	सामुदायिक	प्रा.वि.	१००	छैन	अप्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छ	छैन
७	सनवेज इंगलिश बोर्डिङ स्कुल	१	छाप	संस्थागत	प्रा.वि.	१५८	छैन	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन	बाहिर
८	राइजिङ फ्युचर इंगलिश	३	कैरन	संस्थागत	प्रा.वि.	१०६	छैन	प्रयाप्त र प्रयोगमा छ	छैन जलाउने	बाहिर

	बोर्डिङ स्कूल							गरिए को छ	
९	स्वर्गद्वारी वाल विकास केन्द्र	५	गोल्जा	सामुदायि क	वा.वि. केन्द्र	१८	छ	अस्थाय ी शौचा लय छ	छ
१०	देउरालीवा ल विकास केन्द्र	५	चुत्रेनी	सामुदायि क	वा.वि. केन्द्र	२९	छैन	प्रयाप्त र प्रयोग मा छ	छैन
११	अम्मरे वाल विकास केन्द्र	७	अम्मरे	सामुदायि क	वा.वि. केन्द्र	१४	छैन	प्रयाप्त र प्रयोग मा छ	छैन
१२	सिद्ध वा.वि.केन्द्र	९	तिघा पातल	सामुदायि क	वा.वि.केन्द्र	२२	छैन	शौचा लय छैन	छैन

अनुसूची ३ उप स्वास्थ्य चौकी स्तरको तथ्याङ्क

१. उप स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थान

जिल्ला	गा.वि.स.को नाम	गा.वि.स.को कोड	वार्ड नं.	टोल
प्युठान	धुवाड	५२००१८	३	कैरन

२ वालवालिकाहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क

२.१ बच्चाहरुको तौल मापन (पाचवर्ष मूनिका बच्चाहरुको पोषणको अवस्था)

बच्चाहरु	उमेरको आधारमा बच्चाहरुको समुह									
	० - ११ महिना	१२ - २३ महिना	२४ - ३५ महिना	३६-५९ महिना	५९	जम्मा				
न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य			
नया	०	९२	२	६६	०	५२	०	६७	२	२७७
दोहोरिएका	२	२७७	२	१००	०	८०	०	८९	४	५४६

२.२ भाडापखाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरु संख्या

उपचार पुर्याउने	सेवा	भाडापखाला सम्बन्धी विरामी परेका नयाँ बच्चाहरुको संख्या		
--------------------	------	---	--	--

	जलवियोजन नभएका	सामान्य जलवियोजन भएका	धेरैजलवियोजन भएका	जम्मा	उपचार गरिएका संख्या	सिफारिश गरिएका संख्या	मृत्यु भएका संख्या
उपस्वास्थ्य चौकी मासिका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका र मातृ शिशु कार्यकर्ताबाट	२५८	०	०	२५८	२५८	०	०
	२५८	०	०	२५८	२५८	०	०

३. Nutritional and metabolic disorder

क्र. सं.	ICD कोड	रोगको किसिम	महिला	पूरुष
२९	E46	कुपोषण	०	०
३०	E50	Avitaminoses and other nutrient deficiency	०	०

अनुसूचि ४ पूर्ण सरसफाइको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	
		मुख्य	सहयोगी
१	भिवाससिसिको बैठकको मिति निर्धारण गर्ने	संयोजक	जिविस
२	भिवाससिसिको बैठक: सरसफाइको वर्तमान अवस्था माथि छलफल	संयोजक	जिविस
३	गाविसको सबै घरधुरीको सरसफाई सम्बन्धी तथांक संकलन (चपी, चाड., फोहोर थुपार्ने खाडल, सावुन पानीले हातधुने ठाँउ, पानी शुद्धिकरण गरी खाने आदि)	गाविस	जिविस
४	गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी कार्य योजना निर्माण तथा जिम्मेवारी वाडुङ्फाड	गाविस	जिविस
५	वडा नागरिक मञ्चको बैठक र वडा वास सिसिको जिम्मेवारी सम्बन्धी निर्णय गर्ने	गाविस	जिविस
६	वडा नागरिक मञ्चलाई अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस
७	वडा वाससिसि गठन, वडा नागरिक मञ्चको नेतृत्वमा सरसफाई सम्बन्धी छलफल अन्तरक्रिया तथा वडा स्तरीय कार्य योजना निर्माण	गाविस	जिविस
८	मासिक रूपमा भिवाससिसिको बैठक	गाविस	जिविस
९	मासिक रूपमा वडावाससिसि र वडा नागरिक मञ्चको बैठक	वडानागरिक मञ्च	गाविस
१०	आमा समूह, वन समूह, क्लब, जातिगत र सास्कृतिक सञ्जालहरु तथा गाविसमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया	गाविस	जिविस
११	विभिन्न माध्यमवाट प्रचार प्रसार तीव्र गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तै: सार्वजनीक सुचना टांस प्रचार प्रसार/वोड, माइक्रो, विद्यालय स्तरिय च्याली, स्थानीय एफ एम आदि	गाविस	जिविस
१२	प्रत्येक विद्यालयमा संस्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी रहेन गरि) तथा विद्यालय र विद्यार्थीको घरसम्मलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने	गाविस	जिविस / शिक्षा समिति
१३	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ र शिक्षकहरु सँग अन्तरक्रिया / अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस
१४	स्वास्थ्य चौकीका व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा नागरिक समाजहरुसँग अन्तरक्रिया/ छलफल / अभिमुखिकरण	गाविस	जिविस / स्वास्थ्य चौकी प्रमुख
१५	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय स्तरीय बाल क्लब गठन अन्तरक्रिया तथा परिचालन	गाविस	जिविस / विद्यालयहरु
१६	गा.वि.स र वडा स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण	गाविस	जिविस
१७	गा.वि.स स्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा सरसफाई सम्बन्धी प्रचार सामग्री टांस्ने	गाविस	जिविस
१८	स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरु द्वारा घरदैलो कार्यक्रम (तीन महिनाको १ पटक)	गाविस	जिविस / स्वास्थ्य चौकी
१९	प्रत्येक ३ महिनामा एकपटक शिक्षक, विद्यार्थी र संचालक समितिद्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम	गाविस	जिविस / विद्यालय

२०	प्रत्येक महिना प्रत्येक वडाले पूर्ण सरसफाईको सूचक हरु पुरा गरे नगरेका घरको तथांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टास्ने	गाविस/वडा वासिसिसी	जिविस
२१	प्रत्येक घरमा सरसफाई अनुगमन कार्ड वितरण गर्ने तथा स्टीकर टास्ने	गाविस	जिविस
२२	प्रत्येक वडा र गाविसको पूर्ण सरसफाई घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने	गाविस	जिविस
२३	पूर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा गर्ने पहिलो वडा, विद्यालयलाई सम्मान र कदर	गाविस	जिविस
२४	सरसफाई परिचय पत्र वितरण गर्ने	गाविस	जिविस
२५	पूर्ण सरससफाई गाविस घोषणा गर्ने	गाविस	जिविस
२६	पूर्ण सरससफाई घोषणा पश्चातको बैठक वस्ने	गाविस	जिविस

अनुसूचि ५: पानीको श्रोत सम्बन्धि सूचनाहरुको सारांश

गाविसको कोड ५२००९

गाविसको नाम : धुवाड

क्र.सं.	श्रोतको नाम	श्रोतको कोड नं	अवस्थित गाविस	अवस्थित वडा नं	हाल प्रयोगमा छ/छैन	श्रोत रहेको स्थान (दर्ता भएको जग्गामा/दर्ता नभएको जग्गामा)	विवाद (छ/छैन)
१	सिदिनी मूल	52001801S01	धुवाड	१	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
२	उबोखोला मूल	52001802S01	धुवाड	२	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
३	मुलखोला मूल	52001802S02	धुवाड	२	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४	जूकेपानी मूल	52001802S03	धुवाड	२	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
५	कैनीखोला मूल	52001802S04	धुवाड	२	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
६	बूकेखोला मूल	52001803S01	धुवाड	३	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
७	डम्फुखोला मूल	52001803S02	धुवाड	३	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
८	जुरेढुङ्गामूल	52001803S03	धुवाड	३	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
९	चिदिखोला मूल	52001804S01	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१०	जुकेखोला मूल	52001804S02	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
११	चिदियार मूल	52001804S03	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१२	ठूलोखोला मूल	52001804S04	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१३	करडङ्गेरे (नया चरनफेदी)	52001804S05	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१४	स्यानीसल्लेरी मूल	52001804S07	धुवाड	४	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१५	रीपाखोला मूल	52001805S01	धुवाड	५	छ	दर्ता भएको जग्गामा	छैन
१६	हिल्थरी मूल	52001805S02	धुवाड	५	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१७	ठूलोपथ्येरा मूल	52001805S03	धुवाड	५	छ	दर्ता भएको जग्गामा	छैन
१८	बेतनीखोला मूल	52001805S04	धुवाड	५	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
१९	गोल्जा उपल्लो मूल	52001805S05	धुवाड	५	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन

२०	गोल्जा तल्लो मूल	52001805S06	धुवाड	५	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२१	तरुलेखोला पानी	52001805S07	धुवाड	५	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२२	गासेपानी पानी	52001805S08	धुवाड	५	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२३	मैनारी उपल्लो मूल	52001806S01	धुवाड	६	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२४	मैनारी तल्लो मूल	52001806S02	धुवाड	६	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२५	ध्वाड खोला मूल	52001806S03	धुवाड	६	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२६	गोगनपानी मूल	52001806S04	धुवाड	६	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
२७	तिनिखोला मूल	52001806S05	धुवाड	६	छ	दर्ता भएको जरगामा	छैन
२८	कुडापानी मूल	52001806S06	धुवाड	६	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छ
२९	भरभरे मूल	52001806S07	धुवाड	६	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३०	लिपिकोट पध्वेरा	52001806S08	धुवाड	६	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३१	भुतेखोला मूल	52001806S09	धुवाड	६	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३२	चिसापानी मूल	52001807S01	धुवाड	७	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३३	अम्मरेखोला पध्वेरा	52001807S02	धुवाड	७	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३४	हिलेखोला मूल	52001807S03	धुवाड	७	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३५	हलाकाटे मूल	52001807S04	धुवाड	७	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३६	ओडवायखोला मूल	52001807S05	धुवाड	७	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३७	गेलखोला मूल	52001808S01	धुवाड	८	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३८	शिशौबुटा मूल	52001808S02	धुवाड	८	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
३९	पेकू मूल	52001808S03	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
४०	स्थ्यान मूल	52001808S04	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जरगामा	छैन
४१	भित्रीखोला मूल	52001808S05	धुवाड	८	छ	दर्ता नभएको जरगामा	छैन

४२	बेसारेखोला मूल	52001808S06	धुवाड	८	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४३	च्युतेकोगुड मूल	52001808S07	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४४	घोरेबास मूल	52001808S08	धुवाड	८	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४५	तोरीभञ्ज्याड मूल	52001808S09	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४६	पाकूरीबूटा मूल	52001808S010	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४७	गौजाखोला उकालीफेदी	52001808S011	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४८	कुरकुरे मूल	52001808S012	धुवाड	८	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
४९	पधेराखोला मूल	52001809S01	धुवाड	९	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
५०	पाखापानी मूल	52001809S02	धुवाड	९	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
५१	चिसापानी मूल	52001809S03	धुवाड	९	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
५२	स्यानचार मूल	52001809S04	धुवाड	९	छैन	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन
५३	बुलबुलेखोला	52001809S05	धुवाड	९	छ	दर्ता नभएको जग्गामा	छैन

अनुसूचि ६ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सूचना सम्बन्धि सारांश विवरण

गाविसको कोड ध्रुवाङ्

५२००१८

गाविसको नाम :

सि.नं	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार	वार्ड नं.	जम्मा लाभान्वित घरधुरीहरु	योजना वाट लाभान्वित टोलहरुको नाम
१	बुलबुले खा.पा.	520018EW01	Gravity	१	१०७	डाडाटोल, सिरान, आलेटोल, पुल्चोक, पुजारीटोल, कोइलाखानी र खम्ची
२	उबोखोला खा.पा.	520018EW02	Gravity	२	६८	टाकुरा, बगैंचा, गोल्जानी र खोलापारीटोल
३	स्वामीडाढा खा.पा.	520018EW03	Gravity	२	३४	स्वामीडाढा र उपल्लाटोल
४	कयनखोला खा. पा.	520018EW04	Gravity	२	१२	खोलापारीटोल
५	केरन खा.पा.	520018EW05	Gravity	३	११८	तल्ला खण्ड, ठूलाघरे, टाकुरा, गोल्जानी, ठाँटी र उपल्ला खण्ड
६	बेतनीखोला खा.पा.	520018EW06	Gravity	४	७५	उपल्ला खण्ड र बीच खण्ड
७	चिदियार खा.पा.	520018EW07	Gravity	४	३८	तल्ला खण्ड
८	रिपाखोला खा.पा.	520018EW08	Gravity	५	२४	तल्लो टोल, पल्लाटोल, पुजाराटोल, उपल्लाटोल
९	तरुले खा.पा.	520018EW09	Gravity	७	४३	सन्सरे, शिरबारी, दहराडखोला
१०	बराहगेल खा.पा.	520018EW10	Gravity	७	४३	सन्सरे, शिरबारी, दहराडखोला
११	हिलेखोला खा.पा.	520018EW11	Gravity	७	१९	अम्मरे
१२	चिसापानी खा.पा.	520018EW12	Gravity	७	५	हापुरदोभान
१३	ओडवाय खोला खा.पा.	520018EW13	Gravity	७	१६	हापुरखोला
१४	बेसारे खा.पा.	520018EW14	Gravity	८	७	छातिवनदमार उपल्लो र राताडाढा
१५	गेलखोला खा.पा.	520018EW15	Gravity	८	५	लापेखोला

१६	घोरेबास खा.पा.	520018EW16	Gravity	८	२५	छत्तिवनदमार
१७	भित्रीखोला खा.पा.	520018EW17	Gravity	८	९	छत्तिवन
१८	चिसापानी तिघ्रापातल खा.पा.	520018EW18	Gravity	९	२६	तिघ्रापातल
१९	पाखापानी यारीखोला खा.पा.	520018EW19	Gravity	९	१२	यारीखोला

अनुसुचि ७ वडा स्तरमा तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको सूचि

गाविसको कोड ध्रुवाङ्क

५२००१८

गाविसको कोड :

योजनाको वार्ड स्तरिय प्राथमिक ता क्रम	योजनाको नाम	योजनाको कोड	योजनाको प्रकार (Gravity/R WH /Lifting/PSI)	वार्ड नं.	लाभान्वित टोल हरुको नाम,	जम्मा लाभान्वित घरधुरी	सुविधा नपुगे का घरधुरी
१	पधेंराखोला छाप खा.पा. योजना	520018PW 01	Gravity	१	सिरान, डाडाटोल, पुजारी टोल आलेटोल, पुल्चोक, कोइलाखानी र खम्ची	१०७	९
२	बूलबूले खा.पा. योजना	520018PW 02	Gravity	१	सिरान, डाडाटोल, पुजारी टोल आलेटोल, पुल्चोक, कोइलाखानी र खम्ची	१०७	९
१	कैरन गोल्जाखोला तल्लो खा.पा.	520018PW 03	Gravity	३	तल्लाखण्ड, ठूलाघरे, टाकुरा, गोल्जारटोल, ठाँटीटोल, उपल्लाखण्ड	११८	०
२	जुकेखोला कैरन तल्लोखण्ड खा.पा.	520018PW 04	Gravity	३	तल्लाखण्ड	२१	०
३	जुरेढुङ्गा कैरन तल्लोखण्ड खा.पा.	520018PW 05	Gravity	३	तल्लाखण्ड	३२	०
१	नयाँचरनफेदी हर्नाघाट खा.पा.	520018PW 06	Gravity	४	तल्लाखण्ड, बिचखण्ड, उपल्लाखण्ड	११५	२
२	बेतनीखोला खा.पा. मर्मत	520018PW 07	Gravity	४	तल्लाखण्ड, बिचखण्ड, उपल्लाखण्ड	११५	२
३	चिदियार खा.पा. मर्मत	520018PW 08	Gravity	४	तल्लाखण्ड	३८	०
४	चिदिखोलाखा. पा. ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 09	ट्याङ्गी निर्माण	४	तल्लाखण्ड, बिचखण्ड, उपल्लाखण्ड	११५	२
५	स्यानी सल्लेरी खा.पा.योजना	520018PW 10	gravity	४	तल्लाखण्ड, बिचखण्ड, उपल्लाखण्ड	११५	२
१	बेतनीखोला खा.पा. लिफ्ट योजना	520018PW 11	lifting	५	साउनेखोला र हिल्थरी	३६	३६
२	रिपाखोला खा.पा.योजना	520018PW 12	gravity	५	तल्लाटोल, पल्लाटोल, पुजाराटोल, उपल्लाटोल	२४	०

३	ठुलापधेरा खा.पा. ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 13	ट्याङ्गी निर्माण	५	साउनेखोला र हिल्थरी	३६	३६
४	घैटा खा.पा.योजना	520018PW 13	RWH	५	साउनेखोला र हिल्थरी	३६	३६
५	गासेपानी खा.पा. ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 14	ट्याङ्गी निर्माण	५	सिरुडाडा अस्थायी बसोवास		
१	बेतनीखोला खा.पा. लिफ्ट योजना	520018PW 11	lifting	६	महपोखरी, लिपिकोट, तिल्केनी, काफलबुटा	८८	८८
२	मैनारीखोला खा.पा.ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 15	ट्याङ्गी निर्माण	६	महपोखरी, काफलबुटा	४१	४१
३	तिनेखोला खा.पा.ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 16	ट्याङ्गी निर्माण	६	तिल्केनी	९	९
४	कूडापानी खा.पा.ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 17	ट्याङ्गी निर्माण	६	तिल्केनी	१५	१५
५	लिपिकोट पधेरा खा.पा.ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 18	ट्याङ्गी निर्माण	६	लिपिकोट	१३	१३
६	गोगनपानी खा.पा.ट्याङ्गी निर्माण	520018PW 19	ट्याङ्गी निर्माण	६	महपोखरी, काफलबुटा	४१	४१
१	तरुले तल्लो खा.पा. योजना	520018PW 20	gravity	७	सन्सरे,शिरबारी, हापूर खोला, दहराडुखोला	६४	०
२	बराहगेल खा.पा. मर्मत	520018PW 21	gravity	७	सन्सरे,शिरबारी, हापूरखोला	३८	०
३	हिलेखोला खा.पा. मर्मत	520018PW 22	gravity	७	अम्मरे	१९	०
४	चिसापानी खा.पा. मर्मत	520018PW 23	RWH	७	दहहापुरदोभान	९	०
५	हलाकाटे खा.पा.	520018PW 24	gravity	७	सन्सरे	११	०
१	मैनारीखोला खा.पा. योजना	520018PW 25	gravity	८	छत्तिवनदमार, लापे, छत्तिवनखोला,राताडा डा	५१	५

२	पाकुरीबुटा खा.पा. योजना	520018PW 26	gravity	८	हापूरखोला	३	३
३	गौजेखोला उकाली फेदी खा.पा.योजना	520018PW 27	gravity	८	छत्तिवनदमार	२२	०
४	घोरेबास खा.पा. मर्मत	520018PW 28	gravity	८	छत्तिवनदमार	२२	०
५	कुरकुरे खा.पा. योजना	520018PW 29	gravity	८	लापे, छत्तिवनखोला,	१६	०
६	बेतनीखोला खा.पा. लिफ्ट योजना	520018PW 11	lifting	६	शिखे, तिघ्रापाताल (लेख)	१३	१३
७	चिसापानी तिघ्रापाताल खा.पा. योजना	520018PW 30	gravity	९	तिघ्रापाताल	२६	०
८	पाखापानी यारीखोला खा.पा. मर्मत / विस्तार	520018PW 31	gravity	९	यारीखोला	१५	३
९	पधेराखोला यारीखोला खा.पा. योजना	520018PW 32	gravity	९	यारीखोला	३	३

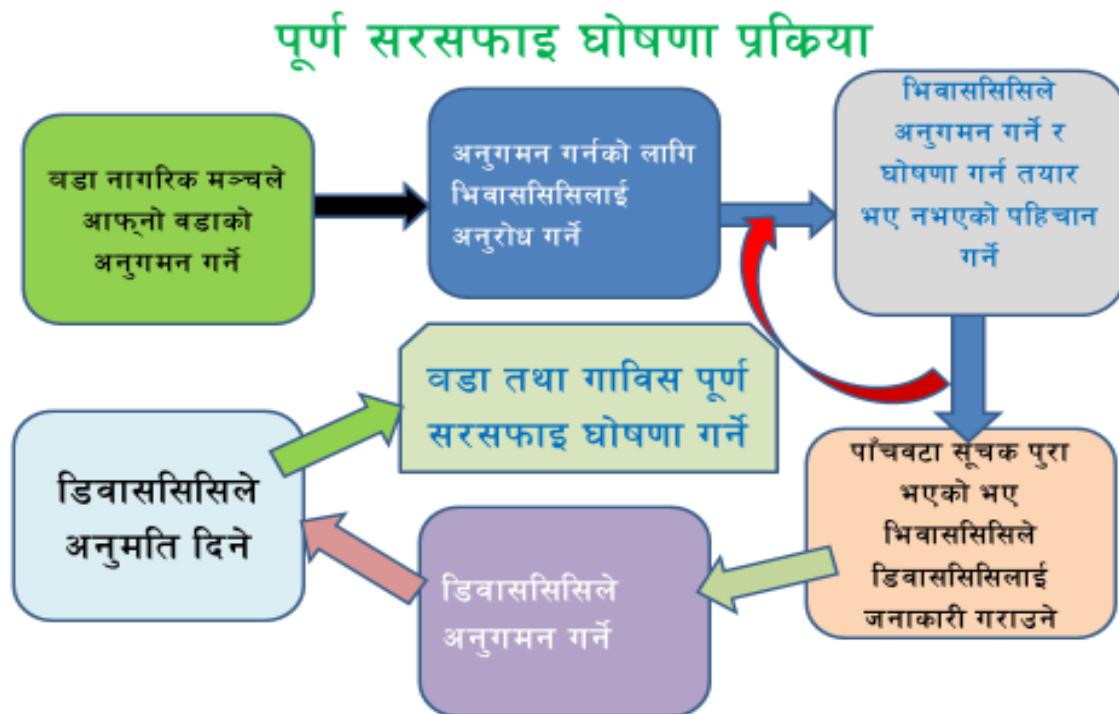
अनुसूची द : गाविस स्तरिय अन्य तथ्यांकहरु

गाविसको नाम : धुवाड										गाविसको कोड : ५२००१८										
सङ्कको पहुच र विद्युत (छ/छैन)		१	२	३	४	५	६	७	८	९										
सङ्कको पहुच	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छैन	छैन	छैन										
विद्युतको पहुच	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ										
दक्ष मानविय जनशक्ति	वार्ड नं.																			
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	०										
ग्रामिण मर्मत संभार कार्यकर्ता(VMW)	२	१	१	३	१	४	१	७	२	०										
आकाशे पानी संकलन गर्ने घैटो वनाउने	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०										
सूधारिएको चूलो वनाउने मिस्त्री	१	४	१	१	३	३	०	०	३	०										
स्थानिय चर्फि निर्माण कार्यक्रमीय	१५	७	२०	०	५	२०	०	११	१२											
सरसफाई र स्वच्छता सहजिकरणको लागि स्रोत ब्यक्ति	१	१	०	०	०	०	०	०	०											
चर्फि रिड वनाउने दक्ष ब्यक्ति	०	१	०	०	०	०	०	७	२											
प्यान वनाउने दक्ष ब्यक्ति	०	०	०	०	०	०	०	०	०											
खरिको लागि उपलब्ध सामाग्रीहरु	वार्ड नं.																			
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	०										
ब्यक्तिगत सरसफाई सामाग्री हरु जस्तै सावून, ब्रस, इत्यादि	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓												
चर्फि सफा गर्ने सामाग्रीहरु	✓		✓	✓																
प्रयोग हुने ठाउमा खानेपानीको शूद्रिकरण (क्लोरीन र फिल्टर)																				
खानेपानी योजना मर्मत संभारको लागि जगेडा मर्मत पाटपूर्जाहरु				✓																
चर्फि निर्माण सामाग्रीहरु				✓																
लिप्ट गर्ने योजना मर्मत संभारका लागि चाहिने विद्युतिय पाट पूर्जाहरु																				

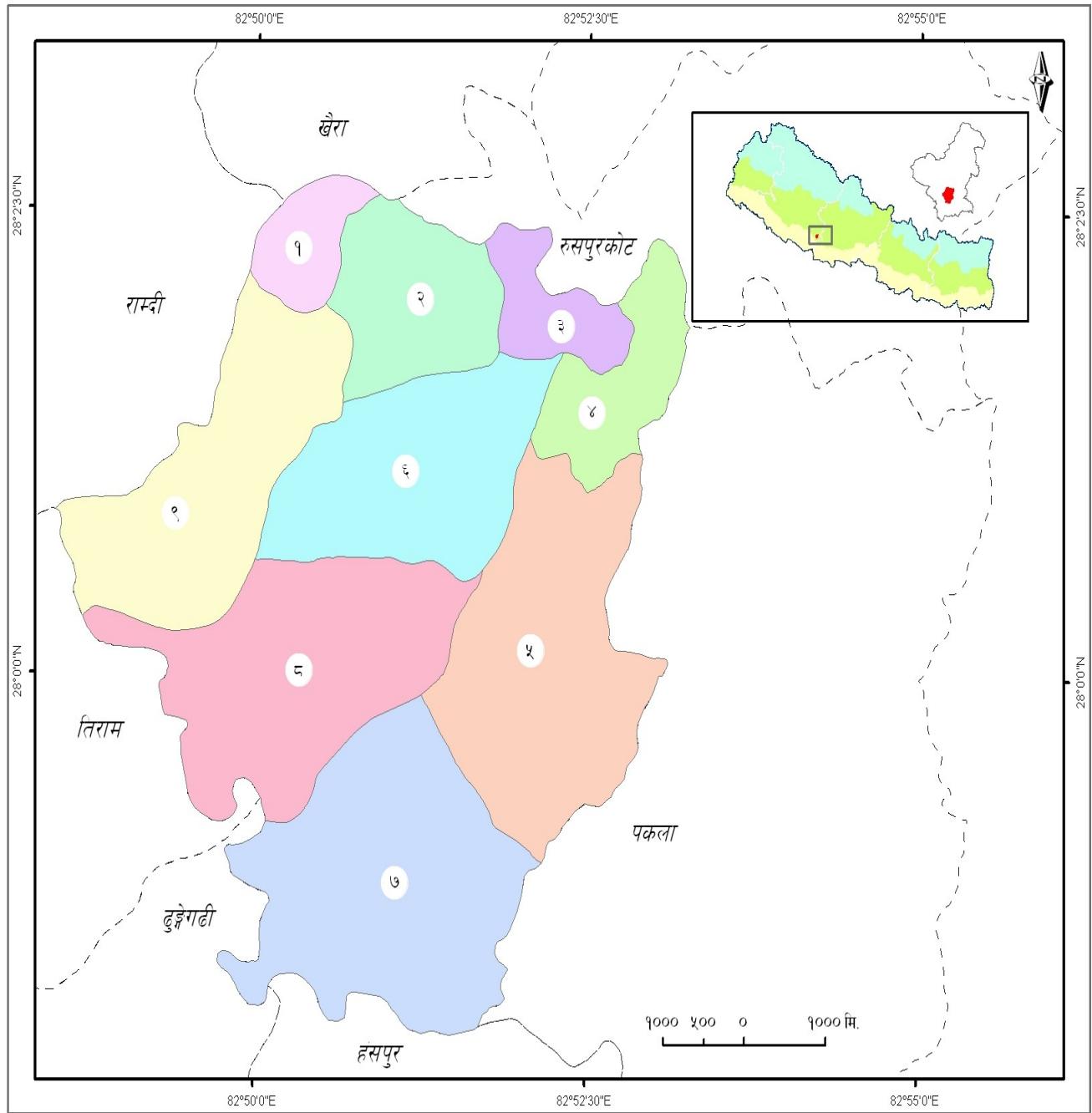

अनुसूचि ९: पुर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरुको अवस्था

पूर्ण सरसफाईका योजना	वार्ड नं.								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
सबै घरमा चर्पी भएको	छ	छैन	छ	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ
सबै घरमा जोखिमपूर्ण अवस्थामा सावून वा अन्य वस्तुले हातधूने वानी भएको	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन
खानेपानीको सुरक्षित व्यवस्थापन र सुदृढिकरण	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन
व्यक्तिगत सरसफाईमा नियमितता(नड काटने, नहाउने, कपडा धूने, दिनहूँ कपाल कोर्ने, दात माख्ने आदि)	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
घरको भित्र र बाहिर व्यवस्थित ठोस र तरल फोहोरको व्यवस्थापन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन

अनुसूची: ११ धुवाङ्ग गाविसको वडा छुट्टिने नक्सा

अनुसूचि १२ खानेपानी, सरसफाई तथा सरसफाई समन्वय समिति (VWASHCC) धुवाङ्ग

क्र.सं.	नाम	पद	संस्थागत प्रतिनिधित्व	कैफियत
१	धन बहादुर के.सी.	संयोजक	धुवाङ्ग गाविस सचिव	
२	रिखाराम पुन	सदस्य	धुवाङ्ग स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	
३	सुर्य बहादुर थापा	सदस्य	प्र.अ. पद्मोदय मा.वि. धुवाङ्ग	
४	कर्ण बहादुर घर्ती	सदस्य	ने. का. पार्टी प्रतिनिधि	
५	डोब बहादुर पुन	सदस्य	ने.क.पा. एमाले पार्टी प्रतिनिधि	
६	राम बहादुर सापकोटा	सदस्य	ए.ने.क.पा. माओवादी पार्टी प्रतिनिधि	
७	ईमान सिंह राना	सदस्य	रा.प्र.पा. नेपाल पार्टी प्रतिनिधि	
८	रविलाल रोका मगर	सदस्य	रा.प्र.पा. पार्टी प्रतिनिधि	
९	तुक बहादुर सापकोटा	सदस्य	रा.ज.मो. पार्टी प्रतिनिधि	
१०	टिका बहादुर रोका	सदस्य	वडा नं. १ नागरिक मंच संयोजक	
११	शोभा सापकोटा	सदस्य	वडा नं. २ नागरिक मंच संयोजक	
१२	टिका बहादुर भण्डारी	सदस्य	वडा नं. ३ नागरिक मंच संयोजक	
१३	लाल बहादुर पुन	सदस्य	वडा नं. ४ नागरिक मंच संयोजक	
१४	सुवास शाही	सदस्य	वडा नं. ५ नागरिक मंच संयोजक	
१५	हिमा कुमारी पुन	सदस्य	वडा नं. ६ नागरिक मंच संयोजक	
१६	धन बहादुर बुढा	सदस्य	वडा नं. ७ नागरिक मंच संयोजक	
१७	पदम बहादुर बुढा	सदस्य	वडा नं. ८ नागरिक मंच संयोजक	
१८	विमला वि.क.	सदस्य	वडा नं. ९ नागरिक मंच संयोजक	
१९	हुमा गुरुङ	सदस्य	नागरिक सचेतना केन्द्र प्रतिनिधि	
२०	बल बहादुर रोका	सदस्य	गाविस अ.सव. इन्जिनियर	
२१	युवराज सापकोटा	सदस्य	गाविस सामाजिक परिचालक	